

György Spiró Az EU-regény

Brüsszeli tudósítónk magukat megnevezni nem kívánó forrásokból arról értesült, hogy titkos egyeztetések nyomán küszöbön áll az EU-tagországok számára kötelező irodalomszabvány jóváhagyása. A tárgyalásokon megfigyeloként – szavazati jog nélkül – a 2004-ben taggá váló országok delegációi is részt vettek (a hírek szerint a szlovák, a szlovén és a magyar írószervezetek máris tiltakoztak, mert őket nem hívták meg). A tervezetből tudósítónk egyelőre csak a regényre vonatkozó cikkelyt kapta meg, amelyet az alábbiakban közlünk.

CVIII. Prózairodalom (regény és szomszédos műfajok). A prózának nevezett meseműfaj formális határai a következők:

1. Regénynek a 116 és 367 oldal közötti szöveg nevezendő. Ami ennél kevesebb, az novella, és az EU nem támogatja. Ami ennél több, az nincs, és támogatása is tilos.
2. Betűméret a LXIII. cikkely A. és B. pontjai szerint. 12 pontnál nagyobb vagy kisebb betűméret a regény EU-s támogatását kizárja. Egy oldalon 25 sornál és 60 leütésnél több karaktert elhelyezni tilos.
3. Behúzások, bekezdések, margók a XVII. cikkely 234. és 235. alpontja szerint. Amely mű a 2. és 3. pont követelményeinek nem felel meg, akkor sem minősül regénynek, ha az egyéb kritériumoknak megfelel, és támogatása tilos.
4. A regénynek cselekménnyel kell rendelkeznie, tehát kötelezően van eleje, közepe, vége. E hármasság közös elnevezése a "cselekményív" (action-bow). Cselekményív hiányában regényt az EU területén kiadni, terjeszteni és megírni tilos.
5. A regényben párbeszédnek és szerzői szövegeknek kell lenniük. Amely szöveg ezek bármelyikével nem bír, nem regény, és támogatása tilos.
6. A párbeszéd és a szerzői szövegek ideális aránya 2/3:1/3. Az ettől való + – 12%-os eltérés tolerálható. Az ennél nagyobb eltérés a művet a támogatott regények köréből kizárja.
7. A regény szövegében a köznyelvi szavak aránya 99 százalék. A köznyelvi szavak meghatározását lásd az EU-családszabvány "Anyá" fejezet "Anyanyelv" alfejezetében. Köznyelvi szó minden hivatalos EU-nyelvben maximum 5000 lehet, ezeket az egyes EU-tagok Tudományos Akadémiái szabadon, saját hatáskörben határozzák meg, és 2004 végéig minden nyelven a saját költségükön legalább félmillió példányban kiadják, valamint CD-lemezen is hozzáférhetővé teszik. Ami az így meghatározott

alapsókincstől eltér, a még tolerált 1%-ba esik. 2%-os eltérés a regényt a támogatásból kizárja. 1,5%-os eltérés esetében nemzetközi bírálóbizottság dönt, amelynek határozatát az únió Feljebbviteli Nyelvi Bizottsága (E.U. Supreme Language Court) hagyja jóvá vagy veti el (tagjai: a már korábban is EU-tagországo kból ketto-ketto, a 2004 májusa után csatlakozó EU-tagországo kból egy-egy fo, kivéve Lengyelországot, amely a mezogazdaságára tekintettel három fovel képviseltetheti magát). A FNB döntése ellen nincs fellebbezés.

8. Tartalmilag regény az, ami elkezdodött, bonyolódott és befejezett cselekményt ír le az EU-tagországo kb bármelyik nyelvén, a fent részletezett korlátok között.

9. A regény lehet történelmi, társadalmi vagy extrém (extreme).

10. Történelmi regény az, amely emberek múltbéli mifenéivel (past-time circumstances) foglalkozik, és a tanulsága EU-szabványos módon humanista (lásd CVL. fejezet VII. alfejezet). Történelmi regényben ún. posztmodern-beavatkozásos eljárás nem alkalmazható.

11. Társadalmi regény az, amely a szerzo-korabeli (mai) társadalmat (társadalmakat) írja le (contemporary society [societies] novel), és az EU egyik hivatalos szervezetét sem bírálja.

12. Extrém regény az, ami a 10. és a 11. alpontok által meghatározott körbe nem fér bele, de minden egyéb kritériumnak megfelel. Az extrém regény támogatása nem érheti el a történelmi és a társadalmi regény támogatásának 20 százalékát.

13. A regény tartalmi ismérvei.

A. A regénynek szereplői vannak, akik a cselekményben részt vesznek. A szereplők maximum 33 egész 1/3 százaléka lehet negatív alak, a többi 66 egész 2/3 százaléknak pozitívnak kell lennie. A százalékszámítás alapja az egyes szereplők oldalszám és említés szerinti előfordulása. Bármilyen hosszúságú belső vagy külső monológ az illető szereplő százalékába számítandó. A negatív szereplők lehetnek iszlám fundamentalisták, öngyilkos merénylők, földönkívüli lények, nácik, fasiszták, bolsevikok, rablógyilkosok, tömeggyilkosok, hullagyalázók, pedofilok és EU-ellenes tüntetők. A pozitív szereplők azok, akik nem negatív szereplők.

B. A regény főszereplői azok, akik a cselekmény több mint 50 százalékában előfordulnak. Akik ennél kisebb gyakorisággal fordulnak elő, azok mellékszereplők. A főszereplők között a negatív szereplők aránya 25 százaléknál nem lehet több. A mellékszereplők között a negatív szereplők aránya ennél magasabb lehet, de a 40 százalékot nem haladhatja meg.

C. A regényben – mind a történelmi, mind a társadalmi, mind az extrém almfajt beleértve – kötelezően jelen kell lennie az EU-tagországo kb népei közötti 1. kibékülés, 2. megegyezés, 3. megbékélés motívumának. Amennyiben ez a három motívum együttesen vagy külön-külön hiányzik, a regény nem támogatható akkor sem, ha minden egyéb kritériumnak

megfelel.

D. Különösen ajánlott pozitív szereplők:

I. Az EU-elotti idokban sok borzalmat emelt föl és tiszta erkölccsel átélte nagymama, aki unokáit egyedül neveli úgy, hogy az üzleti életben helytálló, törvénytisztelő EU-polgárok váljanak belőlük.

II. A náci és bolsevik börtönök megjárta, zsidó származású, a kereszténység és a szabadpiac eszméjétől megigazult tudós, aki legalább két afrikai vagy ázsiai árvát fogad örökbe, és őket az üzleti életben sikeres, törvénytisztelő EU-polgárrá neveli.

III. Valamely EU-tagországban nemzeti kisebbségként élő fiatal férfi vagy nő, aki a maga nemzeti kisebbségét az illető EU-tagország többségi nemzetiségével elfogadtatja, és a lappangó etnikai ellentéteket példaadásával lecsillapítja. A 2004 májusa után csatlakozó EU-tagországok számára különösen ajánlott a roma nemzetiségű fiatal, feltörekvő, optimista tagjainak ábrázolása. A roma repperek és népdalénekesnek az ilyen típusú regényben fússanak be szédítő karriert, és értjük a többségi társadalom fiataljai rajongásának elsősorban.

IV. A szexuális tárgyú regények pozitív szereplője olyan prostituált legyen, akit a szexuális szolgáltatásra gyermekként erőszakkal kényszerítettek, kínoztak, vertek, útlevét elvették és nedves pincében vagy kínzókamrában tartották, ám sok szenvedés után megszabadul futtatóitól, azokat följelenti, a rendőrség segítségével börtönbe juttatja, és szenvedő társait a rabság alól felszabadítja. Külön 20 százalék plusz-támogatás jár az olyan szexuális regénynek, amelyben a főhős afrikai, afrikai, délamerikai vagy orosz-ukrán-kazah-türkmen bevándorló. A szexuális tárgyú regényben az AIDS elleni védekezés részletes leírása kötelező, ennek hiányában nem támogatható. A szexuális tartalmú regényben a Kama-Szutra pozitívumán túl más pozitívumot leírni tilos.

V. Egymással korábban háborús vagy ellenséges viszonyban álló EU-tagállamok ifjainak szerelmét a "Romeó és Júlia" történet szerencsés kimenetele révén ajánlatos ábrázolni. Példa: német Romeó és lengyel Júlia – cseh Romeó és német Júlia – lengyel Romeó és litván Júlia – szlovák Romeó és magyar Júlia – olasz Romeó és osztrák Júlia – francia Romeó és német Júlia – nyugatnémet Romeó és keletnémet Júlia – cseh Júlia és szlovák Júlia – osztrák Romeó és német Romeó. A homoszexuális esetek kizárólag akkor támogathatóak, ha a párkapcsolatnak – örökbefogadás vagy géntechnika révén – gyermekáldás az eredménye.

VI. Az EU által támogatható regény tartalmilag korlátozás nélkül foglalkozhat EU-n kívüli témákkal, de csak akkor, ha ez az EU-n kívüli nemzetek érzékenységét nem sérti. Példa: a regény nem kelthet amerikaellenes vagy oroszellenes érzelmeket. Az ilyen regényben az EU-n kívüli szereplőknek csak 5,6 százaléka lehet negatív. EU-n kívüli pozitív, ajánlott szereplők pl. Kennedy elnök, Lincoln elnök, Borhisznya, Louis Armstrong, Gorbacsov elnök, Szuvorov tábornok, Nagy Péter cár stb. Negatív szereplő pl. Lee Harvey Oswald, Rettegő Iván, Sztálin, stb.

VII. A sporttárgyú regények pozitív fozszereploinek nem lehet egyetlen pozitív doppingtesztjük sem. A sporttárgyú történelmi regények fozszereploinek ügyében a szerzok és a kiadók elozetesen forduljanak az Európai Történelmi Dopping Szervezethez (EHDO), hogy az illeto sportoló exhumálását követoen a tesztet földi maradványaikon elvégezzék, s az negatívnak bizonyuljon. Elhamvasztott sportolók a történelmi sportregények pozitív fozszereploi – a tudomány mai állása miatt – nem lehetnek.

VIII. Az ifjúsági regények EU-támogatása a könyv összköltségének 75 százalékát is elérheti, ha:

- a. fellép a gyermekmunka ellen,
- b. fellép a kábítószeres ellen,
- c. fellép a gyermekbunözés ellen,
- d. fellép a gyermektelenség ellen (kontraszingli törvény, CVI. fejezet).

Az ifjúsági regény támogatása a 100 százalékot is elérheti akkor, ha bemutatja, hogyan tanulnak meg a regényben szereplo gyermekszereplok egyszerre legalább három, számukra idegen EU-nyelvet – ebbol ketto régi, egy pedig új EU-tagország hivatalos nyelve legyen. Az ilyen regények nyelvtanításra alkalmas CD-kiadását az EU teljes egészében finanszírozza akkor is, ha magát a regényt esetleg csak ennél kisebb arányban.

IX. Korábban írt népszerű regények átírását – tekintve, hogy az Európai Únió az eddigi történelmet már a pusztta létével is átírja – a pályázat kiírója kilencven százalékban támogatja.

Példa: Tolsztoj "Háború és béke" c. művének átírata tartalmazza Napoleon oroszok iránti szimpátiáját, Moszkvát ne gyújtsa fel és Moszkva ne is égjen le, a francia sereg vereségét az akkoriban még rendkívül hideg orosz tél okozza. A korábbi regények átírására az EU-ban élo Nobel-díjas írókat érdemes felkérni. Nobel-díjas élo szerzovel nem rendelkezo EU-tagok Herder-díjas írókat is felkérhetnek.

X. Humanista tartalmú zenés képregények kiadását az EU 100 százalékban finanszírozza, amennyiben azokat nem olvasni, hanem képernyon nézni és nézés közben hallgatni is lehet. A bevételbol az EU Regénytámogatási Döntobizottsága (European Novel Court) 58 százalékban részesül. A humanista tartalmú zenés, erotikus képregények tiszta bevételének 85 százaléka a Regénytámogatási Döntobizottságot illeti, amelynek pénzügyileg önfenntartónak kell lennie. (Az erotika és a szexipar részletes megkülönböztetését lásd a VI. fejezetben.)

14. A Regénytámogatási Döntobizottságban (ENC) az EU-tagok kormánybiztosai 1 fo per ötmillió lakos arányban vesznek részt. Az ötmillió lakosnál kisebb EU-országok egy-egy biztossal képviseltetik magukat. A biztosok alapfizetése nem lehet kevesebb, mint a kiküldo tagország kulturális államtitkárának fizetése, + költségtérítés, + nyelvpótlék, amennyiben anyanyelvükön kívül legalább még egy régi EU-nyelvet alapszinten beszélnek (EU-nyelvvizsga fogadható csak el, ilyet az ENC is szervez). Négy EU-nyelv pótléka ismerhető el, az ötödik után az ENC már nem fizet. Rokonnnyelvek esetében (pl. magyar és észt, illetve szlovén, szlovák, cseh, lengyel, illetve dán, svéd, norvég, német, holland) a pótlék összege felezodik. A teljes nyelvpótlék összege a mindenkori alapfizetés 7,9 százaléka. A költségtérítés az illeto biztos

házaja fővárosának az EU észmei földrajzi középpontjától való távolságának arányában határozandó meg, kilométerenként 160 euróban.

15. Pályázni a regény szinopszisával (maximum 2 oldal), karakter-leírásával (maximum 4 oldal) és pozitív észmei mondanivalójával (maximum 3 oldal) lehet az EU bármely hivatalos nyelvén. A többi EU-nyelvre való fordítás költségeit a pályázó viseli, ez 2004-ben nem haladja meg a 35.000 eurót. A pályázathoz a befizetési csekk másolatát mellékelni kell. A támogatás első 15 százalékának odaítélése a szinopszis, a karakter-leírás és az észmei mondanivaló alapján történik. A teljes összeget a kész kézirat pozitív elbírálása után kapja meg a kiadó, amelyből a szerző részesedése nem lehet 5 százaléknál kevesebb. A sikertelen pályázók a fordítás költségeit nem kapják vissza. Ha a kész kézirat a teljes támogatást bármely okból nem kapja meg, az első 15 százalék 90 százalékát a pályázónak vissza kell térítenie. Amennyiben ezt a pályázó nem teszi meg, a Regénytámogatási Döntőbizottság pert indít a pályázó ellen, és a továbbiakban a pályázási lehetőségből kizárja.

A pályázathoz csatolni kell a kiadó és a szerző születési anyakönyvi kivonatát, állampolgárságát igazoló okiratot, legmagasabb iskolai végzettségét, erkölcsi bizonyítványát, eddigi munkásságának leírását maximum egy oldalon, az eddigi tevékenységéről megjelent legfontosabb 20 cikket három EU-nyelven, amelyből kettő régi, valamint jelenlegi családi állapotát, munkahelyét, nemi irányultságát, a házastárs vagy a közös háztartásban vele élő egyén állampolgárságát igazoló okiratot, hitelesített újjlenyomatát, valamint kézzel írott nyilatkozatát arról, hogy soha nem volt nácipárt, bolsevikpárt, merényloegylet, keménymagos szurkolótábor vagy fundamentalista egyház tagja. A fenti csatolmányok bármelyikének hiánya a pályázót a pályázatból kizárja.

Published 2005–12–15
Original in Hungarian
First published in *HVG* 2004
(c) György Spiró/HVG
(c) Eurozine